

(1047.11) 851
Stichting voor Bodemkartering
Staringgebouw
Wageningen
Tel. 08370 - 6333

BIBLIOTHEEK
STARINGGEBOUW

Rapport nr. 897

KORTE TOELICHTING OP DE BODEMKAART, SCHAAL
1 : 50 000, VAN DE GEMEENTEN JUTPHAAS EN
VREESWIJK

door J.A. van den Hurk

Wageningen, oktober 1969

N.B. Niets uit dit rapport mag zonder toestemming van de
Stichting voor Bodemkartering worden vermenigvuldigd
of in andere publikaties worden overgenomen.

9 okt 1969

1047959799

1047.11
851

STADSGEBIED

Rapport nr. 897

KORTE TOELICHTING OP DE BODEMKAART, SCHAAL

1 : 50 000, VAN DE GEMEENTEN JUTPHAAS EN

VREESWIJK

1009

VOORWOORD

In opdracht van het Bureau voor Planologisch Onderzoek en Advies Dr. J.A. Launspach te Arnhem werd een globale bodemkaart, schaal 1 : 50 000, met korte toelichting samengesteld van de gemeenten Jutphaas en Vreeswijk.

De benodigde gegevens werden verkregen uit: Bodemkaart van Nederland, schaal 1 : 50 000, blad 31 Oost (in bewerking), blad 38 Oost (in afwerking). Beide bladen worden te zijner tijd uitgegeven door de Stichting voor Bodemkartering.

Bodemkaart met toelichting werd samengesteld in september 1969 door J.A. van den Hurk, onder leiding van Ir. G.J.W. Westerveld.

DE ADJUNCT-DIRECTEUR,

Ir. R.P.H.P. van der Schans.

TOELICHTING OP DE BODEMKAART VAN DE GEMEENTEN JUTPHAAS EN VREESWIJK

De gemeenten Jutphaas en Vreeswijk liggen aan de noordelijke oever van de Lek en de oostelijke oever van de Hollandische IJssel. De voorkomende gronden bestaan overwegend uit komkleigronden en verder uit kleinere oppervlakten stroomgronden, overslaggronden, beddinggronden en uiterwaardgronden.

Vóór de bedijking (ca. 1200) verplaatsten de rivierlopen zich regelmatig en werden de tussengelegen gebieden bij hoge rivierwaterstanden overstroomd. Uit dit zgn. meanderende rivierensysteem is voor een groot deel de huidige bodemopbouw ontstaan.

Met het rivierwater werden zand- en kleideeltjes meegevoerd, die bij een afname van de stroomsnelheid tot bezinking kwamen. In de stroombedding en naaste omgeving, waar de stroomsnelheid van het water nog vrij groot was, kwam het zandige materiaal tot afzetting. De stroomgronden zijn grotendeels uit dit materiaal opgebouwd. Verder van de rivier af kwamen de fijnere kleideeltjes van de komkleigronden tot bezinking.

Na de bedijking vond alleen buitendijks in de zgn. uiterwaarden nog afzetting van materiaal plaats. Ter plaatse van dijkdoorbraken zijn de overslaggronden ontstaan. De hoogteligging van het binnendijkse land varieert van $\pm 0,5$ à 1 m + NAP in het gebied met stroomgronden tot $\pm 0,0$ à $0,5$ m + NAP in dat met komkleigronden. De hoger opgeslibde uiterwaardgronden liggen op $\pm 2,5$ m + NAP. De hoog gelegen kalkrijke stroomgronden (kaarteenheden 1 en 1a) bestaan uit zavel en lichte klei (8 - 35 % lutum¹⁾), gedeeltelijk met een zandondergrond binnen 80 cm - mv. (kaarteenheden 1). De hoogste grondwaterstand, voornamelijk optredend in de wintermaanden, ligt in deze gronden veelal dieper dan 40 cm - mv. Het zijn geschikte gronden voor akkerbouw en fruitteelt. De gedeelten met zand binnen 80 cm kunnen in droge perioden last van verdroging hebben.

De lager gelegen, overwegend kalkrijke, stroomgronden (kaarteenheden 2) bestaan uit zware zavel en lichte klei (17½ - 35 % lutum). Plaatselijk komt binnen 80 cm - mv. zware kalkarme (kom)klei voor (kaarteenheden 3). Een deel van deze gronden is afgegraven. In beide kaarteenheden komt de hoogste grondwaterstand regelmatig ondieper dan 40 cm - mv. voor. Met een goede waterbeheersing mogen ook deze gronden als geschikt voor akkerbouw en fruitteelt worden beschouwd.

¹⁾ lutum = minerale delen kleiner dan 2 μ (μ = micron = 0,001 mm)

De grijze kalkarme komkleigronden bestaan uit zware klei (> 35 % lutum) en beslaan binnendijs de laagste delen, met op enkele plaatsen een veenondergrond die binnen 80 cm - mv. begint (kaarteenhed 5). Het zijn natte gronden met een hoogste grondwaterstand ondieper dan 40 cm - mv. Ze zijn overwegend als grasland in gebruik en daarvoor ook het meest geschikt.

De laag gelegen beddinggronden (kaarteenhed 7) bestaan uit zavel en lichte ($17\frac{1}{2} + 35$ % lutum) met binnen 80 cm - mv. een slappe (ongerijpte) kleiondergrond. Ze zijn alleen geschikt voor grasland.

De uiterwaardgronden, alleen voorkomend langs de Lek, bestaan overwegend uit vrij hoog gelegen kalkrijke zavel en lichte kleigronden (8 - 35 % lutum). Door de sterk wisselende rivierstanden kunnen deze gronden alleen als grasland worden geëxploiteerd.

De hoog gelegen overslaggronden bestaan hoofdzakelijk uit grof rivierzand. Ze zijn droogtégevoelig en derhalve voor landbouw minder geschikt.

Langs het Lekkanaal en het Amsterdam-Rijnkanaal komen enkele sterk opgehoogde terreinen voor. De bodemgesteldheid is sterk wisselend en evenzo de geschiktheid voor landbouw.

Bron: Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

STARRING & CO. B.V.

SOCIOGRAFISCHE DOCUMENTATIE VAN DE GEMEENTEN
JUTPHAAS EN VREESWIJK

Onderwerp:

Bodemgesteldheid

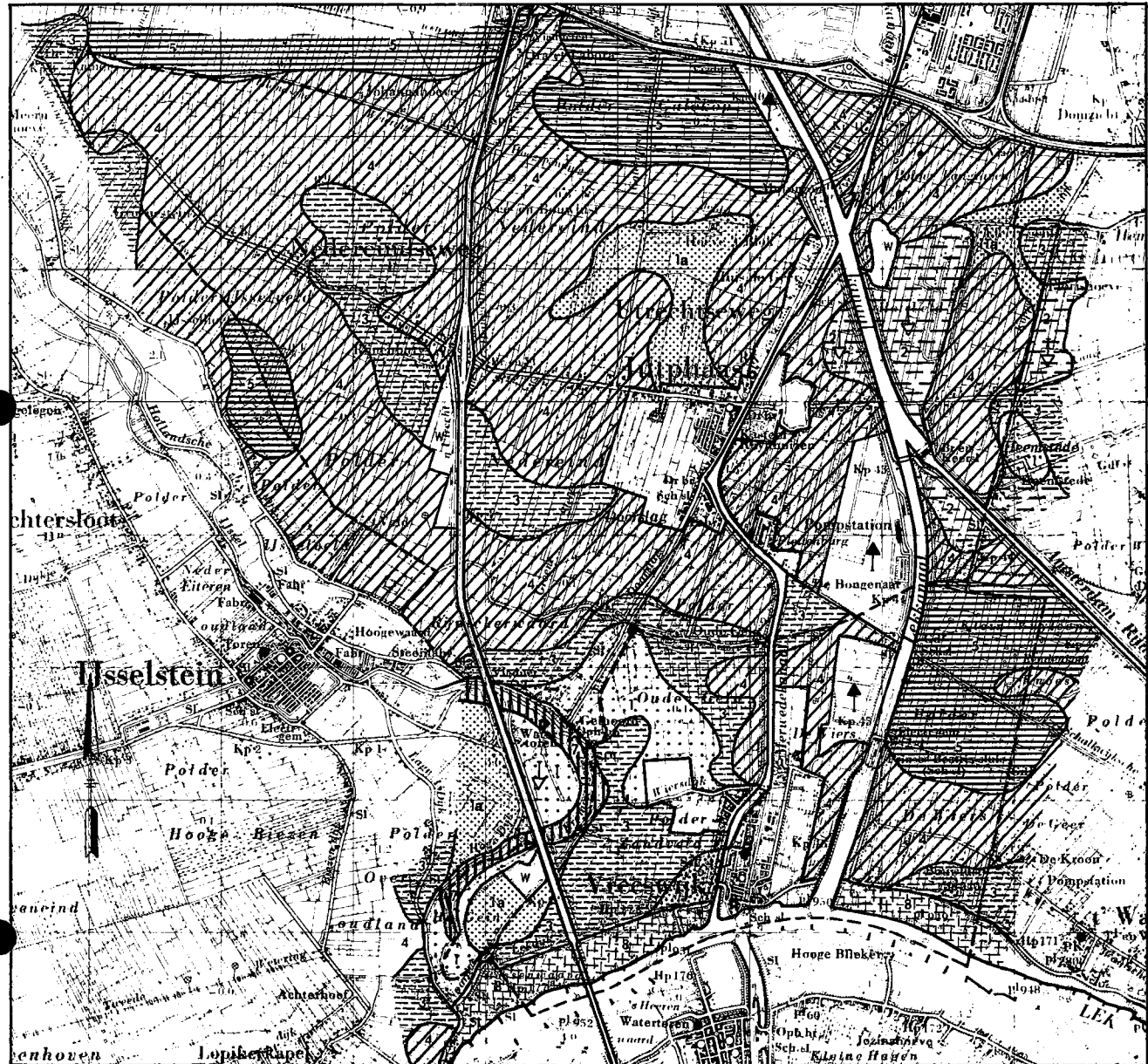
Nummer

Groep:

Blad:

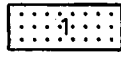

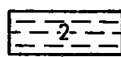

Datum:

Bodemkaart

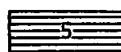

LEGENDA

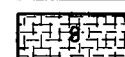

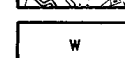

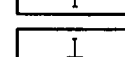
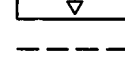
STROOMGRONDEN (overwegend kalkrijk)

- hooggelegen zavel- en lichte kleigronden binnen 80cm op zand
- hooggelegen zavel- en lichte kleigronden
- lager gelegen zavel- en lichte kleigronden
- lager gelegen zavel- en lichte kleigronden binnen 80cm op komklei

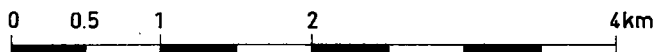
KOMKLEIGRONDEN (overwegend kalkarm)

- laag gelegen zware kleigronden
- laag gelegen zware kleigronden binnen 80cm op veen

OVERIGE GRONDEN EN ONDERSCHIEDINGEN

- 6 overslaggronden
- 7 beddinggronden
- 8 uiterwaardgronden
- 9 kernen
- w open water
- ↑ sterk opgehoogd
- ↓ afgegraven
- - - - - - grens v.d. gemeenten

Schaal 1:50.000

Bron: Stichting voor Bodemkartering, Wageningen